

BRONSEMERKET – LYDIGHET

(c) av Christian Flørenes, Trinn II Lydighet instruktør til Appellmerket kurs i Lillesand 2012

Til NKKs Bronsemerkeprøve (Appellmerket) finnes det 6 øvelser + Helhetsinntrykk. Her finner dere en oversikt over øvelsene, hvilke momenter øvelsene består av og kommentarer til hvert enkelt moment. Momentene trenes inn hver for seg, betinges (kobles) til kommando (lyd) og tegn (kroppsspråk) når hunden mestrer momentet. Når hunden kan alle momentene som en øvelse består av, først da settes dette sammen til en hel øvelse. IKKE før! 😊

Innimellom kjører vi hele øvelser for å se hvor langt vi er kommet. Fintrening av hund består i å trene kun de momentene som vi ønsker å forbedre. Trener vi flere enkelt momenter samtidig gjør vi det unødvendig vanskelig for både hund og eier.

Lykke til!

Øvelsene

1. Tannvis
2. Lineføring
3. Dekk ifra holdt
4. Innkalling
5. Stå under marsj
6. 1 minutt enkeltdekk

Karakterer tildeles hver øvelse fra skalaen 0, 5.0 , 5.5 , 6.0 , 6.5 , osv. til 9.5 og 10.

NKKs bronsemerke tildeles når ekvipasjen har kommet gjennom alle øvelsene uten 0.

Øvelsene med delmomenter

Oppdeling av øvelsene i mindre deler. Hva skal hunden gjøre?

Momenter merket med ** er ikke poenggivende til Appellmerket.

Tannvis (se hele øvelsen på http://florenes.com/Christian/Kurs/LP_APPELL/TV.wmv)

I riktig rekkefølge:

Sitte på plass med line(utgangsstilling)

Sitte på plass med line(utgangsstilling) med forstyrrelser (Dommer går mot og hilser)

Få tennene kontrollert

Sitte på plass med line(utgangsstilling) med forstyrrelser (Dommer går ifra)

Lineføring (se hele øvelsen på http://florenes.com/Christian/Kurs/LP_APPELL/LF.wmv)

IKKE i riktig rekkefølge:

Sitte på plass med line(utgangsstilling)

Fra sitt til vanlig marsj med line

Gå på plass i vanlig marsj med line

Gå på plass i sakte marsj med line

Løpe på plass i springmarsj med line

Venstrevending i vanlig marsj med line

Høyrevending i vanlig marsj med line

Heltomvending i vanlig marsj med line

Gjør holdt i vanlig marsj med line

Holde kontakt i temposkifter med line

Dekk ifra holdt (se hele øvelsen på http://florenes.com/Christian/Kurs/LP_APPELL/DIFH.wmv)

I riktig rekkefølge:

Sitte på plass uten line(utgangsstilling)

Fra sitt til vanlig marsj uten line

Fri ved foten vanlig marsj

Gjør holdt

Ligg ned ved førers side

Bli liggende

(Øvelsen slutt når eier stopper 10 meter bort fra hunden, men vi fullfører øvelsen tilbake til hunden)

Sitt opp ved førers side fra ligg uten line **

Sitte på plass uten line(utgangsstilling)**

Innkalling (se hele øvelsen på http://florenes.com/Christian/Kurs/LP_APPELL/IK.wmv)

I riktig rekkefølge:

Sitte på plass uten line(utgangsstilling)

Bli sittende

Løp til eier

Inta utgangsstilling fra avstand

Sitte på plass uten line(utgangsstilling)

Stå under marsj (se hele øvelsen på http://florenes.com/Christian/Kurs/LP_APPELL/SUM.wmv)

I riktig rekkefølge:

Sitte på plass uten line(utgangsstilling)

Fra sitt til vanlig marsj uten line

Fri ved foten vanlig marsj

Stoppe raskt på kommando

Bli stående

(Øvelsen slutt når eier stopper 10 meter bort fra hunden, men vi fullfører øvelsen tilbake til hunden)

Fra stå til vanlig marsj uten line**

Gjør holdt i vanlig marsj uten line**

Sitte på plass uten line(utgangsstilling)**

1 minutts enkeltdekk (se hele øvelsen på http://florenes.com/Christian/Kurs/LP_APPELL/ED1Min.wmv)

I riktig rekkefølge:

Sitte på plass uten line (utgangsstilling)

Ligg ned ved førers side

Bli liggende (1 minutt)

Sitt opp ved førers side fra ligg uten line

Sitte på plass uten line (utgangsstilling)

Alle delmomentene, opplisting

Sitte på plass med line (utgangsstilling)

2 ganger i **Lineføring**

Sitte på plass med line, forstyrrelser

2 ganger i **Tannvis**

Sitte på plass uten line (utgangsstilling)

8 ganger i **2 x Dekk fra Holdt, 2 x Innkalling (1 **),
2 x Stå under marsj (1 **), 2 x Enkeltdekk 1 min.**

Få tennene kontrollert

1 gang i **Tannvis**

Gå på plass i vanlig marsj med line

Flere ganger i **Lineføring**

Fra sitt til vanlig marsj med line

1 gang i **Lineføring.**

Gå på plass i sakte marsj med line

1 gang i **Lineføring.**

Løpe på plass i springmarsj med line

1 gang i **Lineføring.**

Venstrevending i vanlig marsj med line

2 ganger i **Lineføring.**

Høyrevending i vanlig marsj med line

2 ganger i **Lineføring.**

Heltom vending i vanlig marsj med line

1 gang i **Lineføring.**

Holde kontakt i temposkifter med line

4 ganger i **Lineføring.**

Gjør holdt i vanlig marsj med line

1 gang i **Lineføring.**

Fra sitt til vanlig marsj uten line

1 gang i **Lineføring.**

Fra stå til vanlig marsj uten line**

1 gang i **Stå under marsj.**

Fri ved foten vanlig marsj

3 ganger. **Dekk fra holdt og 2 x Stå under marsj. ****

Gjør holdt uten line

1 gang i **Dekk fra holdt.**

Bli sittende

1 gang i **Innkalling.**

Løp til eier

1 gang i **Innkalling.**

Inta utgangsstilling fra avstand

1 gang i **Innkalling.**

Stoppe raskt på kommando

1 gang i **Stå under marsj.**

Bli stående

1 gang i **Stå under marsj.**

”Opptak” fra stående til fri ved foten

1 gang i **Stå under marsj. ****

Gjør holdt i vanlig marsj uten line

2 ganger. **Dekk fra holdt og Stå under marsj. ****

Ligg ned ved førers side

2 ganger. **Dekk fra holdt og Enkeltdekk 1 min.**

Bli liggende (1 minutt)

1 gang i **Enkeltdekk 1 min.**

Sitt opp ved førers side fra ligg uten line

2 ganger. **Dekk fra holdt ** og Enkeltdekk 1 min.**

Trening av delmomentene

Forutsetning for trening.

Før vi kan forvente å få til trening av hunden og appellmerkeøvelsene er det noe basis forutsetninger som bør legges til grunn.

Hunden er trygg på eier og treningsplass

Hunden kan og mottar belønning i en eller annen form.

Hunden kan og mottar korregeringer i en eller annen form. (korregering, IKKE straff!)

Hunden har en viss form for alminnelig oppdragelse.

Forutsetning for å lykkes med trening

Jevnlig trening og øving.

Fornuftig mengde trening.

Riktig mengde motivasjon og trøkk til riktig moment.

Progresjon

Generalisering og diskriminering.

Momentene med kommentarer

Utgangsstilling

Sitte på plass med line (utgangsstilling) 2 ganger i **Lineføring**

Sitte på plass med line , forstyrrelser 2 ganger i **Tannvis**

Sitte på plass uten line (utgangsstilling) 8 ganger i **2 x Dekk fra Holdt, 2 x Innkalling (1 **),**

2 x Stå under marsj (1 **), 2 x Enkeltdekk 1 min.

Inta utgangsstilling fra avstand 1 gang i **Innkalling.**

Utgangsstilling er starten på hver enkelt øvelse. Dette er en basis øvelse og består i hovedsak av kontakt og konsentrasjon. Hunden skal sitte på førers venstre side og ha kontakt med eier. Gjerne se opp mot eier og være fokusert.

Her er det viktig at vi lærer hunden kommandoen sitt først og at dette er innlært på kun lydtegn(kommando) før vi blander inn at det skal være ved siden av fører.

Når hunden kan øvelsen bør denne trenes med forstyrrelser. Det være seg mennesker som går forbi, andre hunder som trener ved siden av. Etter hvert skal hunden holde kontakt med eier selv når eier blir snakket til og svarere tilbake.

I starten er den en utfordring når man skal koble av førerlinen og plassere denne rundt halsen eller i lommen. En godt trent utgangsstilling som er både generalisert (trent på flere forskjellige plasser) og diskriminert (trent med forstyrrelser) er et veldig godt hjelpemiddel.

En god utgangsstilling gir trygghet i alle øvelsene!

Under øvelsen innkalling skal hunden på kommando selv innta utgangsstilling så dette må også trenes på at utgangsstilling ikke bare betyr sitt og følg med, men også hvor utgangsstillingen er! (På førers venstre siden...)

Lineføring og fri ved foten, med vendinger og temposkifter

Gå på plass i vanlig marsj med line	Flere ganger i Lineføring
Fra sitt til vanlig marsj med line	1 gang i Lineføring .
Gå på plass i sakte marsj med line	1 gang i Lineføring .
Løpe på plass i springmarsj med line	1 gang i Lineføring .
Venstrevending i vanlig marsj med line	2 ganger i Lineføring .
Høyrevending i vanlig marsj med line	2 ganger i Lineføring .
Heltomvending i vanlig marsj med line	1 gang i Lineføring .
Holde kontakt i temposkifter med line	4 ganger i Lineføring .
Gjør holdt i vanlig marsj med line	1 gang i Lineføring .
Fra sitt til vanlig marsj uten line	1 gang i Lineføring .
Fra stå til vanlig marsj uten line**	1 gang i Stå under marsj .
Fri ved foten vanlig marsj	3 ganger. Dekk fra holdt og 2 x Stå under marsj . **
Gjør holdt uten line	1 gang i Dekk fra holdt .
"Opptak" fra stående til fri ved foten	1 gang i Stå under marsj . **
Gjør holdt i vanlig marsj uten line	2 ganger. Dekk fra holdt og Stå under marsj . **

Som vi ser av momentene over er dette en veldig sammensatt øvelse. Her er det viktig at vi trene enkeltvis og ikke går for fort frem! Start med line på og benytt gjerne en godbit for å hjelpe hunden igang og til belønning.

Et viktig basis tips her er å tenke deg om når du belønner. Jobber du med starten av øvelsen (dvs. Når hunden går fra utgangsstilling til å følge med deg når du starter å gå) er det viktig at du belønner nettopp det og ikke gir godbit etter å ha gått 30 meter! Da belønner du 30 meter med lineføring og ikke starten som du egentlig trener på...

Trener du derimot på at hunden skal gå 100% riktig ved din side, så starter du IKKE med utgangsstilling og avslutter med en holdt! Da jobber vi for at hundne skal gå pent og belønner når den går riktig! Altså mens vi er i farten....

I starten belønner vi tidlig slik at hunden får det til og lykkes. Etter hver som hunden skjønner hva vi forventer må den gå lengre og holde fokus lengre før den belønnes. Når vi kommer over i krav fasen, må vi også korrigere hunden på en mild måte når den velger å ikke følge med. På denne måte er vi sikre på at den både skjønner oppgaven og at den vet nøyaktig hva som er lov og ikke lov.

Nå vi har lært inn temposkifter, vendinger mm er det viktig at vi varierer når vi trener. 200 m rett frem blir ganske fort veldig kjedelig...

Det er vi som førere som lærer hunden hvordan en god springmarsj skal være. Altfor mange er veldig feige og presenterer såvidt en lett jogg under springmarsjmomentet. Det skal være tydelig forskjell på vanlig marsj, sakt marsj og springmarsj.

Nå vi trener vendinger (høyre, venstre og heltom) er det viktig at vi har god kontakt, er tydelige i starten og belønner rett etter vendingen hvis vi fikk det til slik at den skal belønnes. Belønner vi feil i starten av missforstått snillhet, blir hunden usikker og har større vanskligheter med å skjønne hva vi mener.

Til bronsemerke skal vendinger kun gjøres i vanlig marsj. Dvs at sakte og springmarsj foregår rett frem.

På 3 av øvelsene skal vi også ha hunden uten line så dette er viktige momenter.

Bli momentene

Bli sittende	1 gang i Innkalling.
Bli stående	1 gang i Stå under marsj.
Bli liggende (1 minutt)	1 gang i Enkeltdekk 1 min.

Når vi trener bli momentene er det viktig at hunden ikke er for ivrig og yr. Kan med fordel trenes med sliten hund.

Ikke vent for mange sekundene i starten og ikke gå for langt i fra. Helt i starten går vi ikke ifra men bare forventer og belønner at hunden holder stillingen vi trener. (stå, sitt og dekk)

Trener vi bli stående, så IKKE gå i fella og la hunden få lov til å sette seg og bli sittende for så å få belønning. Finn da heller ut hvorfor hunden satt seg.

IKKE kall inn en hund som du trener bli med! Bli trening skal ALLTID avsluttes sammen med hunden og belønnes i den stilling du trener.

På bli liggende og bli stående skal hunden også holde stillingen uten å bevege seg når vi går bak hunden og inntil. Dette må trenes på!

Tyvstart på innkalling skyldes ofte dårlig bli sittende og uklare innkallingskommandoer (hunden starter på at fører trekker pusten, svikter litt i knærne, beveger handen litt, mm) Det er lydkommandoen som hunden skal starte på og ingenting annet! 😊

Innkalling

Løp til eier	1 gang i Innkalling.
--------------	-----------------------------

Det som er viktig nå vi trener innkalling er å skille mellom bli sittende og innkalling. Trener vi dette for mye sammen blir begge deler dårligere!!!

Innkalling betyr enkelt å greit, avbryt det du holder på med og kom til fører!

Vi starter og trener dette med blid fører og hjelper som holder hunden mens fører går/løper ifra. Etter hvert er det viktig at hunden lærer seg at en korrigerende er over når hunden har avsluttet uønsket handling og at hunden trygt kan løpet til eier selv om den har blitt korrigeret for å spise hestebæsj, lukte på en flekk, løpt til annen hund, etc, isteden for å komme til fører med engang.

I starten belønner vi hunden bare den kommer bort til fører. Vi ber den IKKE om å sette seg. Det å innta utgangsstilling er noe vi må ha trent og lært hunden først før vi legger det inn som en avslutning på innkallingsøvelsen.

Stopp Stående!

Stoppe raskt på kommando	1 gang i Stå under marsj.
--------------------------	----------------------------------

Momentet stopp og bli stående er nok det momente som mange sliter litt med. Her er det viktig at vi lærer hunden dette på en ordentlig måte så den skjønner at den er flink når den stopper og ikke at hunden tror vi er sinte forde den ikke går pent nok!

En forutsetning for å lykkes her er at vi har lært hunden bli stående og en ordentlig fri ved foten først. Selve stopp momentet kan også læres inn med ball på tur! Men dette må vi se på hver enkelt hund hva som fungerer best.

Ligg/Dekk ved førers side

Ligg ned ved førers siden

2 ganger. **Dekk fra holdt** og **Enkeltdekk 1 min.**

Ligg ned fra sitt læres inn etter at hunden kan øvelsen sitt. Vi ønsker å lære hunden ligg i leksatferd. Da er det mye lettere å få et raskt ligg moment enn hvis vi prøver å tvinge/true hunden til å legge seg ned.

Ikke bland ligg og bli liggende i starten. Skal vi belønne en rask ligg må belønningen komme for det å legge seg ned og ikke etter 1 minutt bli liggende.. Vi må heller ikke belønne hunden når den legger seg ned sakte. Da tror den at det skal være slik! (sakte altså)

Sitt opp ved førers side

Sitt opp ved førers side fra ligg uten line

2 ganger. **Dekk fra holdt **** og **Enkeltdekk 1 min.**

Sitt opp læres inn etter at hunden kan øvelsen ligg. Når vi lærer hunden å sitte opp fra ligg er det viktig at den setter seg opp på vår kommando og ikke det at vi kommer inn på siden av hunden. Det vil hundene prøve på , så da er det viktig at vi i starten gir en ekstra bli kommando når vi kommer intil hunden for å be den sette seg opp.

Tannvis/Tilgjengelighet

Få tennene kontrollert

1 gang i **Tannvis**

Øvelsen tannvis er egentlig en tilgjengelighets øvelse. Dette må trenes på, og man bør starter med at fører gjør dette og senere utvide til andre familiemedlemmer, bekjente og så tilslutt fremmede.

Av praktiske grunner er det ikke bare tennen man bør venne hunden til at skal kunne undersøkes. Det være seg ører, øyne, pels, poten, klør, mm. Testikkelkontroll er obligatorisk på utstilling for hannhunder og bør også trenes på.